

„A więc najpierw Izaak, gdy przeznaczony przez ojca na ofiarę, sam dla siebie niósł drewno. Oznaczał już wtedy śmierć Chrystusa przeznaczonego przez Ojca na ofiarę i niosącego drzewo swojej męki”. Podobnie Orygenes, zwracając uwagę na kapłańską godność Chrystusa, pisał, że Izaak, który niósł drzewo na całopalenie, był figurą Chrystusa, który także niósł swój krzyż. Niesienie zaś drzewa było obowiązkiem kapłanów, dlatego Chrystus jest i kapłanem i ofiarą. Temat ten spotkał się z dużym uznaniem w ikonografii.

Jedną z najbardziej jednoznacznych i najczęstszych zapowiedzi figuratywnych dotyczących krzyża i ukrzyżowania Chrystusa był w Starym Testamencie wąż miedziany zawieszony na słupie. Podstawą do interpretacji typologicznych i symbolicznych był fragment z Księgi Liczb 21,6-9: „Zesłał więc Pan na lud węże o jadzie palącym, które kąsały ludzi, tak że wielka liczba Izraelitów zmarła. Przybyli więc ludzie do Mojżesza mówiąc: «Zgrzeszyliśmy, szemrząc przeciw Panu i przeciwko tobie. Wstaw się za nami do Pana, aby oddalił od nas węże». I wstał się Mojżesz za ludem. Wtedy rzekł Pan do Mojżesza: «Sporządź węża i umieść go na wysokim palu; wtedy każdy ukąszony, jeśli tylko spojrzy na niego, zostanie przy życiu». Sporządził więc Mojżesz węża miedzianego i umieścił go na wysokim palu. I rzeczywiście, jeśli kogo wąż ukąsił, a ukąszony spojrzał na węża miedzianego, zostawał przy życiu”. Wagę tego tekstu wzmocnił fakt, że został on przywołany przez samego Chrystusa w Ewangelii według św. Jana 3,14: „A jak Mojżesz wywyższył węża na pustyni, tak potrzeba, by wywyższono Syna Człowieczego, aby każdy, kto w Niego wierzy, miał życie wieczne”.

Ciekawe są interpretacje słupa i miedzianego węża. Np. w powstałym ok. 130 r. *Liście Barnaby* czytamy: „kiedy Izraelowi groziła zagłada, uczynił Mojżesz coś, co było zapowiedzią Jezusa, to jest, że ma cierpieć i że On właśnie będzie źródłem życia, choć wyda się, że znalazł śmierć na znaku”. W niewiele lat później św. Justyn stwierdził: „Podobnie jak fakt, że Bóg nakazał uczynić znak przez węża miedzianego, w żadnym wypadku nie jest winą, tak i w Prawie przekleństwo, chociaż zostało nałożone na ludzi powieszonych na krzyżu, nie dotyczy Chrystusa Bożego, przez którego wszyscy, którzy obarczeni rzeczami godnymi przekleństwa, zostali zbawieni przez Boga”. Jak można zauważyć, obaj autorzy dostrzegają w słupie typ krzyża, jednak różnią się w tym, że Justyn w węzu dostrzega symbol pokonanego Szatana jako potężnego wroga, Barnaba natomiast pierwowzór Jezusa – obraz Boga, który chociaż martwy na krzyżu, podobnie jak wąż miedziany, mógł dać życie. Zaznaczyło się tutaj także dwojakie rozumienie węża: z jednej strony jako uosobienia niszczycielskiej zasady zła, a z drugiej jako symbolu sił uzdrawiających, które w starożytności były łączone na przykład z Eskulapem. Rozumienie węża miedzianego i krzyża jako skutecznego środka przeciw demonom przywołał chrześcijański pisarz grecki Sewerian z Antiochii w Homilii o węzu: „Bracia, figura węża była obrazem ekonomii krzyża. [...] Dlaczego został powieszony wąż miedziany na krzyżu? Aby unieszkodliwić ukąszenia węży. Co innego bowiem zostało wywyższone na krzyżu, a czym innym są rzeczy, które zostały zniweczone [...] – to Chrystus właśnie został ukrzyżowany, aby skończyła się działalność demonów”.

Informator

Gazetka parafii pw. św. Ojca Pio w Zdzeszowicach

R. VIII: 2021, nr 8 (383)

21 lutego 2021 r.

Tegoroczne wielkopostne refleksje podejmowane w naszym *Informatorze* będą poświęcone tematyce krzyża*. Krzyż, na którym umarł Chrystus, dla jednych może być wyłącznie elementem dekoracyjnym, dla innych znakiem haniebnej śmierci, dla wielu figurą lub symbolem zbawienia, dla jeszcze innych przypomnieniem rzeczywistości zbawczej, która nieustannie się realizuje w historii ludzkości. Na naukę o znaczeniu i mądrości tajemnicy Krzyża pierwszorzędny wpływ miały pisma Ojców Kościoła. Dziedzictwo to miało wpływ nie tylko na doktrynę Kościoła, lecz także na wczesnochrześcijańską i średniowieczną

ikonografię. Co ciekawe, autorzy wczesnego chrześcijaństwa najpierw wyraźnie wskazywali na podobne cechy między pewnymi przedmiotami i wydarzeniami Starego Testamentu a krzyżem Chrystusa oraz ukrzyżowaniem w Nowym Testamencie. Były to tzw. figury, które zawierając w sobie prawdy ukryte, zarazem je wyjaśniały. Np. św. Justyn w *Dialogu z Żydem Tryfonem* wymienił m.in. następujące figury zapowiadające krzyż: rajske drzewo życia, łaskę Mojżesza, różdżki Jakuba, drabinę Jakuba, różdżkę Aarona, odrośl z korze-

nia Jessego, łaskę Dawida, drewno Elizeusza, łaskę Judy. Spośród biblijnych zdarzeń zapowiadających krzyż dzisiaj wskazane zostaną tylko dwa: osoba Izaaka i wąż miedziany. Izaak niosący drewno na stos stanowi podwójną figurę, bo dotyczącą zarówno osoby Chrystusa, jak i Jego krzyża. Wyraźnie sformułował to Tertulian:

Biblia pauperum, Wąż miedziany i Ofiara z Izaaka, ok. 1350 r.

* W opracowaniach korzystam m.in. z: S. Kobielus, *Krzyż Chrystusa. Od znaku i figury do symbolu i metafory*, Tyniec 2011.

Porządek Mszy św. i nabożeństw

21 lutego – I NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

- 8.00 – za † syna Henryka Miedza w 5. rocznicę śmierci, † męża Szymona, †† teściów Henryka i Rozalię, †† rodziców Emmę i Antoniego Mainusz, †† dwóch braci Franciszka i Teodora oraz †† z pokrewieństwa
- 10.30 – do Opatrzności Bożej z podziękowaniem za otrzymane łaski i z prośbą o dalsze Boże błogosławieństwo i zdrowie dla Krystyny i Franciszka z okazji 40. rocznicy ślubu oraz o opiekę Bożą dla całej rodziny
- 15.00 – chrzest: Tymon Jan Bienia
- 17.15 – *Gorzkie żale* z kazaniem pasyjnym
- 18.00 – za † męża Dietera Przewdzina w 7. rocznicę śmierci i za †† z rodziny

22 lutego – poniedziałek

- 18.00 – za †† rodziców Jerzego i Adelajdę Malkusz, † ich córkę Julianę i † wnuczkę Halinę oraz †† z pokrewieństwa

23 lutego – wtorek

- 18.00 – za † męża Herberta Jarosz w 12. rocznicę śmierci, † szwagra Alfreda i †† rodziców z obu stron oraz dusze w czyśćcu cierpiące

24 lutego – środa

- 7.00 – za † matkę Matyldę, † ojca Antoniego Skóra, †† rodzeństwo, †† szwagrow, † matkę chrzestną Martę oraz †† z pokrewieństwa

25 lutego – czwartek

- 18.00 – za † matkę Annę Koppa w kolejną rocznicę śmierci, za † ojca Jerzego, † brata Józefa, † męża Jerzego oraz dusze w czyśćcu cierpiące

26 lutego – piątek

- 17.15 – *Droga krzyżowa*
- 18.00 – za † męża Jerzego Ochlast, †† jego rodziców Marię i Jana, † ojca Waltera Truch, † jego wnuka Dawida, †† dziadków z obu stron oraz dusze w czyśćcu cierpiące

27 lutego – sobota

- 8.00 – w intencji Parafian
- 18.00 – za † rodziców Marię i Franciszka Slominski, † kuzynkę Elżbietę i † jej męża Gintera, † ks. misjonarza Józefa Zimmermana, i †† z pokrewieństwa

28 lutego – II NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

- 8.00 – do Opatrzności Bożej z podziękowaniem za otrzymane łaski i z prośbą o dalsze Boże błogosławieństwo i zdrowie dla Danuty i Marka z okazji 40. rocznicy ślubu oraz o opiekę Bożą dla całej rodziny
- 10.30 – do Opatrzności Bożej z podziękowaniem za otrzymane łaski i z prośbą o dalsze Boże błogosławieństwo i zdrowie dla Krystyny i Ryszarda z okazji 40. rocznicy ślubu oraz o opiekę Bożą dla całej rodziny
- 17.15 – *Gorzkie żale* z kazaniem pasyjnym
- 18.00 – za †† w miesiącu lutym: śp. Annę Palus

Ogłoszenia parafialne

- Serdecznie zapraszam do udziału w nabożeństwach *Gorzkich żali*, które w naszym kościele będą odprawiane w każdą niedzielę Wielkiego Postu o godz. 17.15. Kazania pasyjne (głoszone przeze mnie) będą tematycznie związane z siedmioma ostatnimi słowami (albo raczej „odezwianiami się”) Pana Jezusa, które wypowiedział na krzyżu.
- W dzisiejszą niedzielę Biskup Opolski kieruje do swoich diecezjan *list pasterski na Wielki Post*, zatytułowany: „Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię”. Stanowi on załącznik do niniejszego *Informatora*.
- W piątek o godz. 17.15 bardzo gorąco zachęcam do udziału w wielkopostnym nabożeństwie *Droga krzyżowa*.
- Caritas Diecezji Opolskiej po raz 26. w okresie Wielkiego Postu rozprowadza papierowe skarbonki jałmużny wielkopostnej. Przeznaczeniem jałmużny będzie w tym roku zakup busa do transportu seniorów dla Dziennego Domu Pobytu «Sancta Trinitas» w Gorzowie Śląskim.
- Przypominam o odpustach zupełnych, które można uzyskać w Wielkim Poście:
  - za pobożne odprawienie *Drogi krzyżowej* (codziennie w ciągu całego roku); w indywidualnym odprawianiu należy przechodzić od stacji do stacji, a we wspólnotowym wystarczy, że przechodzi ministrant;
  - za udział w *Gorzkich żalach* (raz w tygodniu w okresie Wielkiego Postu);
  - w każdy piątek Wielkiego Postu za pobożne odmówienie po Komunii św. przed wizerunkiem Jezusa ukrzyżowanego modlitwy *Oto ja, dobry i najśłodszy Jezu*.
- Dzisiejsza kolekta jest przeznaczona na prowadzony w parafialnych obiektach remont, zaś w przyszłą niedzielę kolekta będzie przeznaczona na bieżące utrzymanie naszej parafii. Bardzo serdecznie dziękuję za wszystkie ofiary.

Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Ojca Pio; ul. Słowackiego 1, 47-330 Zdzeszowice
tel. 77 483 40 93; www.pio-zdzeszowice.pl; Kancelaria parafialna czynna:
poniedziałki i czwartki od 16.00 do 17.00, wtorki i piątki od 9.00 do 10.00